

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «МЕДСЕСТРИНСТВО В ПСИХІАТРІЇ ТА НАРКОЛОГІЇ»

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	223 Медсестринство
Освітньо-професійна програма	Сестринська справа
Освітній ступінь	бакалавр
Статус дисципліни	Нормативна
Група	II МСВ-21
Мова викладання	Українська
Кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра фармації
	Кандидат медичних наук, викладач вищої категорії Олексюк-Нехамес Алла Григорівна Науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові
Контактна інформація викладача	Е. mail: olekalla@gmail.com , olekalla9@gmail.com 23 кабінет, аудиторія кафедри фармакології Сторінка групи у MOODLE, Viber, Google Classroom https://classroom.google.com/u/0/c/MTQ1Mjg5NDc3OTA1
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій. Можливі он-лайн консультації через ZOOM, Meet, або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	https://classroom.google.com/u/0/c/NTM1MDA5NzQ4MjNa https://classroom.google.com/u/1/c/MjIwNjEwOTkxMzQ0
Опис навчальної дисципліни	Кількість кредитів – 3 Загальна кількість годин – 90 Модулів – 1 Рік підготовки – 2 Семестр – 3-й Лекції – 16 год. Практичні заняття – 16 год. Самостійна робота – 58 год.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Медсестринство в психіатрії та наркології» є нормативною дисципліною з спеціальності 223 Медсестринство. Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення психологічних основ здорового способу життя з метою збереження та поліпшення здоров'я

	<p>людини, вплив психологічних чинників на спроможність людей залишатися здоровими, їх значення в появі хвороб, а також їхню роль у формуванні поведінки людей під час хвороби. Розглядаються принципи та факти поліпшення психічного здоров'я людини, основні аспекти взаємовпливу позитивних (негативних) емоційних станів, способи психологічного захисту, проф-орієнтації, професійного довголіття, що може сприяти переглядові ставлення до способу життя особистості.</p>
<p>Мета та цілі курсу</p>	<p>Метою вивчення нормативної/вибіркової дисципліни «Медсестринство в психіатрії та наркології» є формування у студентів професійних знань, умінь та навичок щодо психічного здоров'я та патології психічної сфери; надання фахової психологічної допомоги, методів само- та взаємодопомоги Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – основні проблеми у сфері охорони психічного здоров'я в Україні та можливі шляхи розв'язання наявних проблем; – систему організації психіатричної та наркологічної допомоги; – роль і місце психіатрії та наркології серед інших наук медичної галузі; – роль психіки в діяльності організму; – основні симптоми порушень психічної діяльності; – основні синдроми порушень психічної діяльності; – основні уявлення про здорову особистість; – вікові аспекти психічного здоров'я; – нозології згідно Міжнародної статистичної класифікації хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я (відомої як МКХ-10 або ICD-10) їх поширеність, фактори ризику та соціальні детермінанти психічного здоров'я. Ознайомлення з головними змінами в МКХ-11 (вступає в дію з січня 2022 року); – причини, механізм розвитку психічних розладів; – основні та додаткові методи обстеження, що стосуються пацієнтів з психічними розладами; – основи надання долікарської медичної допомоги при гострих і хронічних психічних розладах, первинної і вторинної профілактики рецидивів; – основні критерії діагностики, сучасні принципи та методи лікування психічних розладів відповідно до Уніфікованих клінічних протоколів первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги; – основні аспекти спостереження та догляду за пацієнтами з психічною патологією на ранніх стадіях їх розвитку; – принципи лікування пацієнтів психіатричного та наркологічного профілю; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – діагностувати найбільш характерні симптоми та синдроми порушень психічної діяльності; – виділяти принципи систематики симптомів і синдромів порушень психічної діяльності; – встановлювати взаємозв'язки симптомів і синдромів порушень психічної діяльності; – орієнтуватися в закономірностях перебігу психічних процесів і психічних явищ; – володіти навиками постановки попереднього діагнозу при патології психічної сфери; – вміти аналізувати патологічні психологічні реакції; – здійснювати планування можливих інтервенцій при патології психічної

	<p>сфери;</p> <ul style="list-style-type: none"> – виявляти основні клінічні прояви ускладнень, що виникають внаслідок захворювань і тактику надання допомоги; – аналізувати психологічні аспекти психотерапевтичних технік, які застосовують при патології психічної сфери; – застосовувати індивідуальний підхід до кожного пацієнта, враховуючи його потреби; – здійснювати медсестринський процес у психіатрії та наркології; – вести спостереження за пацієнтом та оцінювати його результати; – володіти технікою медсестринських маніпуляцій; – надавати долікарську допомогу; – демонстрування вміння спілкуватися з колегами, пацієнтами та їх родичами з урахуванням їх психологічних особливостей, сприяти створенню здорового психологічного клімату у медичному середовищі; – освоїти психологічні техніки управління стресом та навички психологічного відновлення; – використовувати засоби психогігієни, психопрофілактики та основних методів психотерапії у медичній практиці; – контролювати лікувально-охоронний і санітарно-протиепідемічний режим у структурних підрозділах медичних закладів охорони здоров'я (ЗОЗ); – асистувати лікареві під час виконання складних обстежень та лікувальних процедур; – надавати екстрену допомогу при гострих станах патології психічної сфери; – володіти морально-деонтологічними принципами медичного фахівця; – документувати всі етапи медсестринського процесу.
<p>Програмні результати навчання</p>	<ul style="list-style-type: none"> – сприяння глибокому розумінню наукового підходу основних вимог щодо процесу проведення обстеження, діагностики та терапії психічних розладів, догляду за пацієнтами даного профілю; – підвищення професійних та наукових знань для формування психологічних механізмів здорової поведінки та стресостійкості; – вміння визначати у комплексі етіологічні фактори, патогенетичні механізми перебігу та клінічні прояви психічних і психосоматичних розладів; – вміння використовувати базові основи методів профілактики психічних і психосоматичних розладів; – визначати тактику ведення хворих з психічними розладами.
<p>Політика курсу</p>	<p>Дотримання принципів академічної доброчесності. Не толеруються жодні форми порушення академічної доброчесності. Очікується, що роботи студентів будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей. Під час виконання письмових контрольних робіт, модульних контрольних, тестування, підготовки до відповіді на екзамені користування зовнішніми джерелами заборонено. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем.</p> <p>Дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології. Під час занять здобувачі вищої (фахової передвищої) освіти діють із позицій академічної доброчесності, професійної етики та деонтології, дотримуються правил внутрішнього розпорядку Академії. Під час боротьби з епідемією COVID-19 виконують всі настанови протиепідеміологічного режиму: но-</p>

сять маски, дотримуються соціальної дистанції, використовують антисептики. Ведуть себе толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами.

Відвідування занять. Студенти повинні відвідувати усі лекції, *семінари/практичні/лабораторні заняття* курсу та інформувати викладача про неможливість відвідати заняття.

Політика дедлайну. Студенти зобов'язані дотримуватися термінів, передбачених курсом і визначених для виконання усіх видів робіт.

Порядок відпрацювання пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається згідно з графіком відпрацювань та консультацій. Відпрацювання пропущених занять з поважної причини може проводитися також улюбий зручний час для викладача.

Перескладання підсумкової оцінки з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій передбачених нормативними документами Академії, або неявки на підсумковий контроль з поважної причини.

Структура курсу

ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Предмет і завдання психіатрії. Зв'язок психіатрії з іншими розділами медицини. Найважливіші етапи розвитку психіатрії. Особливості структури психіатричної лікарні й диспансеру	2
2.	Загальна психопатологія. Основні симптоми та синдроми порушення психіки	2
3.	Розлади психіки та поведінки в МКХ-10. Частина I, II, III	6
4.	Організація психіатричної та наркологічної служби. Здійснення медсестринського процесу в психіатрії та наркології	2
5.	Основні принципи лікування психічних та наркологічних захворювань. Психотерапія, психогігієна, психопрофілактика. Гендерні та вікові відмінності психічних розладів	2
6.	Стандарти догляду медичної сестри за пацієнтами з психічними розладами	2
	Разом:	16

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Класифікація та типи перебігу психічних розладів. Методи обстеження пацієнтів з психічними розладами.	4
2.	Планування медсестринських втручань при психіатричній патології	4
3.	Проблеми пацієнтів з хімічними залежностями. Клінічні прояви та лікувальні аспекти залежності від алкоголю та психоактивних речовин (ПАР). Роль сестри медичної у спостереженні за пацієнтами та профілактиці залежностей. Прогноз. Експертиза	4
4.	Модульний контроль 1. Загальна та спеціальна психіатрія та наркологія	4
	Разом:	16

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Психіатрія як наука. Предмет її вивчення. Позалікарняна психіатрична допомога. Робота психіатричного кабінету психоневрологічного диспансеру Особливості	4

	роботи медичної сестри в психіатричних та наркологічних закладах (<i>опис структури діяльності психоневрологічного диспансеру, на прикладі КЗ ЛОР «Львівський обласний психоневрологічний диспансер»</i>)	
2.	Законодавство в психіатрії. Умови та порядок надання психіатричної допомоги. Етичні норми і деонтологія в психіатрії. <i>Реферат «Гуманізація психіатричної допомоги в Україні»</i>	4
3.	Види та способи ведення бесід з пацієнтами в психіатричній практиці (<i>прослухати вебінар фахівців з заданої теми, написати коротке повідомлення, дискусія в чаті з однокурсниками, надати звіт за скіншотом</i>)	4
4.	Особливості надання інформації про пацієнта лікарю, іншим спеціалістам, рідним і близьким. Юридичні та деонтологічні аспекти	8
5.	Профілактика екстремальних і кризових ситуацій. Дії медичної сестри. Психоемоційна саморегуляція (<i>прослухати вебінар фахівців з заданої теми, надати звіт за скіншотом</i>)	4
6.	Основні групи препаратів, що застосовуються в психіатрії та наркології. Особливості застосування медикаментів. Відповідальність медичної сестри. Юридичний аспект обліку лікарських засобів	4
7.	Створення терапевтичного середовища та мікроклімату в психіатричному відділенні (<i>творча робота «Проектна заявка для донорської організації»</i>)	8
8.	Види немедикаментозного лікування, що можуть здійснювати медичні сестри: психотерапія, креативна, музична, соціальна, поведінкова терапія, психодрама тощо (<i>створити презентацію</i>)	4
9.	Оптимізація надання фахової допомоги пацієнтам - мультидисциплінарні команди в структурі закладів охорони здоров'я (<i>створити презентацію</i>)	4
10.	Супровід пацієнтів. Нагляд поза межами стаціонару. Робота з відвідувачами. Регламентування візитів. Переведення хворих в інші відділення чи лікарні. Виписка з лікарні. Особисті речі хворого. Їх зберігання та огляд	4
11.	Соціальна допомога пацієнтам з психічними розладами. Опікунство. Працевлаштування. Підхід до сімейних взаємовідносин (<i>прослухати вебінар фахівців з заданої теми, написати реферат</i>)	4
12.	Психологічні особливості явища співзалежності (<i>написати реферат</i>)	6
	Разом:	58

Література для вивчення дисципліни

Основна (базова):

1. Медсестринство в психіатрії / За ред.. Чабана О.С. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2001. – 264 с.
2. Психіатрія. Підручник для магістрів та бакалаврів «Сестринська справа» /Н.О. Марута, І.С.Вітенко, Г.М. Кожина, В.І. Коростій та ін. — К.: ВСВ “Медицина”, 2013. — 150 с.
3. Чабан О.С., Хаустова О.О., Омелянович В.Ю. Невідкладна допомога в психіатрії та наркології. Монографія. Видавничий дім Медкнига, Київ, 2019. – 168 с.

Додаткова:

1. Богучарова О.І. Внутрішня картина здоров'я як умова формування особистості (спроба проблематизації) / О.І. Богучарова // Зб. наук. пр. Ін-ту психол. ім. Г. С. Костюка АПН України. – Т. IV. – Ч. 1. – 2002. – С. 11-20.
2. Бути разом. Поради для хворих на шизофренію і їхніх родин. За ред.. Н.І. Долішньої./ – Львів: Медицина світу, 2005. – 48 с, іл.
3. Всесвітня організація охорони здоров'я. Управління проблемами плюс

(УП+): Індивідуальна психологічна допомога для дорослих у стані дистресу в громадах, що знаходяться під впливом несприятливих обставин. (Загальна версія 1.0, що випробовується в польових умовах). Женева, ВООЗ, 2016. © Відокремлений підрозділ Асоціації «Medecins du Monde» в Україні, 2018.

Поточний та підсумковий контроль
Поточний контроль – це усне опитування та тестові завдання в системі МУДЛ.
Підсумковий контроль проводиться у вигляді диференційованого заліку.

Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу
 Лекції, практичні, індивідуальні заняття, самостійна робота студента, консультації.
 У разі роботи в дистанційному режимі використовуватиметься віртуальне навчальне середовище MOODLE, Google Classroom.
 Лекції та семінарські заняття будуть вестися за допомогою програм електронної комунікації Zoom, Meet чи аналогічних.
 Поточна комунікація з викладачем буде здійснюватися в соціальних мережах Viber, WhatsApp (за вибором академічної групи)

Необхідне обладнання
У звичайному режимі навчання. Вивчення курсу передбачає приєднання кожного студента до навчального середовища MOODLE, або Google Classroom.
У режимі дистанційного навчання під час карантину вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного студента до програм ZOOM, або Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку студент має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету.

Критерії оцінювання

Схема нарахування та розподіл балів

Поточне оцінювання, МК та самостійна робота						СМО	ПМО	ECTS	За національною шкалою
Модуль 1									
T1	T2	...Tn	САП	МК 1	МО				

T₁ – T_n – теми занять до модульного контролю 1;
 САП – середнє арифметичне усіх позитивних оцінок в національній шкалі, яке перераховується у 100 – бальну шкалу;
 МК модульний контроль;
 МО (модульна оцінка) – середнє арифметичне САП та МК;
 СМО (семестрова модульна оцінка) – це середньоарифметична МО;
 ПМО (підсумкова модульна оцінка) – виставляється в кінці вивчення дисципліни за 100 – бальною, національною шкалою та ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A
0-89	добре	B
70-79	добре	C
60-69	задовільно	D
51-59	задовільно	E
35-50	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр	F

Питання до підсумкового контролю

- Предмет і завдання дисципліни «Медсестринство в психіатрії та наркології».
- Загальні відомості про етіологію, патогенез і класифікації психічних хвороб.
- Відмінності між промоцією здоров'я та профілактикою хвороб.

4. Організація психіатричної допомоги в Україні.
5. Вплив соціально - психологічних факторів на психічне здоров'я.
6. Основні психічні процеси, їхні характеристики.
7. Класифікація, типи перебігу психічних розладів.
8. Чинники, що обумовлюють здоров'я.
9. Класифікація екологічних чинників, що зумовлюють психічні розлади.
10. Психічне здоров'я і вивчення впливу психіки на тіло.
11. Особливості застосування методів фізичного обмеження та ізоляції під час надання невідкладної допомоги.
12. Невідкладна допомога хворим на розлади психіки та поведінки. Стани гострого психомоторного збудження.
13. Невідкладна допомога хворим на розлади психіки і поведінки. Суїцидальна поведінка.
14. Невідкладна допомога хворим на розлади психіки і поведінки. Шизофренія, шизотипові та маячні розлади.
15. Невідкладна допомога хворим на розлади психіки і поведінки. Розлади настрою (афективні).
16. Невідкладна допомога хворим на розлади психіки і поведінки. Злоякісний нейролептичний та серотоніновий синдром.
17. Невідкладна допомога хворим з епілептичним статусом.
18. Невідкладна допомога хворим при відмові від прийому їжі.
19. Невідкладна допомога хворим з симптоматичними психозами.
20. Невідкладна допомога хворим з розладами психіки і поведінки внаслідок психоактивних речовин.
21. Психічні порушення при синдромі набутого імунodefіциту – ВІЛ/СНІДі.
22. Значення активного рухового режиму для збереження здоров'я.
23. Рівень життя як чинник здоров'я.
24. Гіподинамія та її наслідки.
25. Патогенез психічних розладів.
26. Вплив фізичних чинників на психічне здоров'я.
27. Хвороба як прояв психологічного захисту.
28. Сімейні кризи.
29. Моральні проблеми старіння. Вплив смерті близької людини на психологічне здоров'я родичів.
30. Психологічна допомога клієнтам, які знаходяться в стані горювання.
31. Стадії прийняття смертельної хвороби (за Елізабет Кюрбер-Росс).
32. Типи депривації, госпіталізм.
33. Критерії зрілої особистості.
34. Позитивні та негативні риси особистості при старінні.
35. Рівні психологічної допомоги особистості.
36. Основні психологічні типи реагування пацієнта на свою хворобу.
37. Причини невротичних, психосоматичних, та тих, які пов'язані зі стресом розладів, їх класифікація, клінічна картина.
38. Вплив техногенних катастроф на психіку людини.
39. Посттравматичний стресовий розлад.
40. Екстремальні чинники та їхній вплив на психіку людини.
41. Посттравматичний стресовий розлад. Принципи надання психологічної допомоги при ПТСР. Етапи надання психологічної допомоги при ПТСР.
42. Фізичні навантаження як засіб боротьби зі стресом.
43. Посттравматичне зростання.
44. Спосіб життя і здоров'я.
45. Методи психічної саморегуляції.
46. Психодіагностика стану здоров'я особистості.
47. Моделі формування мотивації до здорового способу життя.
48. Тренінгові вправи з метою формування здорового способу життя.

	<p>49. Стиль життя та узалежнення.</p> <p>50. Психологічні особливості явища співзалежності.</p> <p>51. Основні поняття групи, колективу. Класифікація колективу.</p> <p>52. Види психологічної сумісності та атмосфери в колективі.</p> <p>53. Психологічне напруження в колективі, конфлікти.</p> <p>54. Чинники, які ініціюють виникання синдрому емоційного вигорання.</p> <p>55. Ознаки синдрому емоційного вигорання.</p> <p>56. Профілактика синдрому емоційного вигорання.</p> <p>57. Медична етика і деонтологія як чинники психічного здоров'я. Поняття про психогігієну.</p>
Опитування	Анкету з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу